

Lagutskottets betänkande

1978/79:22

med anledning av propositionen 1978/79:193 om ersättning för utbetalda underhållsbidrag

Propositionen

I propositionen 1978/79:193 har regeringen (justitiedepartementet) föreslagit riksdagen att anta i propositionen framlagda förslag till

1. lag om ändring i lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag,
2. lag om ändring i lagen (1978:861) om ändring i lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag,
3. lag om ändring i lagen (1978:853) om ändring i föräldrabalken.

Utskottet

Har en man, vars faderskap till ett barn har fastställts genom dom eller erkännande, senare friats från faderskapet, kan han få ersättning av allmänna medel för underhållsbidrag som han har betalat. Bestämmelser härom finns i lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag. En man som vid ett barns födelse är gift med barnets mor och som därför enligt 1 kap. 1 § föräldrabalken (FB) skall anses som far till barnet har däremot, om faderskapet hävs, ingen motsvarande, lagstadgad rätt att få ersättning för utgivna underhållsbidrag. Regeringen har dock möjlighet att ex gratia bevilja mannen ersättning av allmänna medel. Under åren 1973–1978 har detta skett i 11 fall.

I propositionen föreslås att 1969 års lag ändras så att mannen i äktenskapet, sedan han friats från faderskapet, får rätt till ersättning av allmänna medel för underhållsbidrag som han har utgett under tid, då han inte varaktigt sammanbodde med barnet. De nya bestämmelserna samordnas med reglerna om rätt till ersättning för män vars faderskap har fastställts genom dom eller erkännande. I propositionen föreslås ytterligare en del smärre ändringar i 1969 års lag. Bl. a. föreslås införandet av bestämmelser om skyldighet för den verkliga fadern att, om särskilda skäl finns, gottgöra staten, när det allmänna har ersatt den utpekade fadern för underhållsbidrag som denne har betalt till barnet.

Reformen föreslås träda i kraft den 1 juli 1979, men gäller inte bidrag som har betalats före den 1 januari 1978.

Enligt utskottets mening är det en betydande fördel att faderskap, som har grundats på mannens äktenskap, nu likställs med sådana faderskap som har fastställts genom dom eller erkännande, när det gäller rätt till ersättning för

utgivna underhållsbidrag. Utskottet tillstyrker därför propositionen i denna del. Övriga föreslagna ändringar i 1969 års lag och i FB föranleder inte någon erinran från utskottets sida. Utskottet godtar också att de nya ersättningsreglerna av kostnadsskäl inte skall gälla bidrag som har betalats före den 1 januari 1978. Utskottet utgår emellertid ifrån att anspråk på ersättning för sådana bidrag även i fortsättningen skall prövas ex gratia av regeringen enligt den ordning som hittills gällt.

Utskottet hemställer

att riksdagen antar de i propositionen 1978/79:193 framlagda lagförslagen.

Stockholm den 3 maj 1979

På lagutskottets vägnar

IVAN SVANSTRÖM

1

Närvarande: Ivan Svanström (c), Lennart Andersson (s), Inger Lindquist (m), Stig Olsson (s), Martin Olsson (c), Elvy Nilsson (s), Arne Andersson i Gamleby (s), Sonja Fredgardh (c), Ingemar Konradsson (s), Marianne Karlsson (c), Owe Andréasson (s), Anne-Marie Gustafsson (c), Joakim Ollén (m)* och Birgitta Johansson (s).

*Ej närvarande vid betänkandets justering.